

DVADESET I DEVETA GLAVA

Dnes e 30 juni. I dvmata s myzha mi hodihme na razhodka, samo che v razlichni posoki – az nagore, toj nadolu. Pytekite bjaha malko kalni ot vcherashnija dyzhdec. Kato drypneh klon da si otkysna chernici, me narysvashe siten dyzhdec. Na vryshtane, točno na ulicata do bloka ni imashe strashna karanica. Edin svetlokos myzh v mrynsni drehi goneshe njakakyv syvsem opyrpan ciganin kloshar i dosta se beshe vzhivjal v roljata si na ku-kluks-klanadzhiya, zashtoto tykmo vdigashe edin goljam kamyk nad glavata si da go zaprati po “chernjoto”. Hora bjaha naizlezli po balkonite da zjapat seira. Nablizo stoesh e edna pylna ciganka sys stara bebeshka kolichka do nej, natovarena s bokluci ot kontejnerite. Popitah ja:

– Kakvo stava? Onova momche tam ot vashite li e?

– Ne e moe momche –kaza tja. – Onja go goni, ‘shtoto e narkoman. Iska da go ubie.

Kato chuh tova, podviknah kym njakolko dushi na pyrvija etazh:

– Izvinete, njakoj ot vas obazhdal li se e na policijata?

Edna zhena otgovori:

– Obadihme se, ama oshte gi njama. Tija ot polovin chas vikat i se gonjat, shte vzeme da stane njakoja belja.

– I az otivam da se obadja togava.

Pribrah se i zvyannah v nasheto rajonno na moite golemi prijateli tam, deto me dyrzhaha dva chasa prava v koridora, kato poluchih signala za nelegalnoto dializirane na chuzhdencite, a posle se obazhdaha na shefa da pitat ima li takiva raboti. Vse edno naj-uchtivo da pitash kradeca vjarno li e, che e otkradnal neshto. Ottatyk se chu njakakyv vjal myzhki glas. S vlasten glas na shef kazah:

– Obazhdam se ot edi koj si kvartal. Izvestno li vi e kakvo stava tuk v momenta?

Ne im beshe izvestno, razbira se.

– Kak mozhe! Dvama se gonjat i vikat, ediniyat dyrzhi ej-takyv kamyk i celi drugija, celijat kvartal e naizljazyt da gleda seir. Ot polovin chas veche. Govorih s horata, kazaha, che se bili obadili vyv vasheto rajonno. Byrzo prashtajte kola! Njamam namerenie utre po novinite da slusham, che v kvartala ni e stanalo ubijstvo.

– Edin moment, molja, az sym samo dezhturen – kaza onzi ottatyk.

Sled malko se obadi pak:

– Alo, kolata e trygnala.

– Dobre – kazah az vmesto blagodarja i zatvorih.

Malko sled tova myzhyt mi se vyrna i mu razkazah za sluchaja.

– Koj znae za kakva shefka me vzeha! Obiknovenite grazhdani ne se obazhdad po tozi nachin, nali?

– Az nali ti kazah, che ne sme obiknoveni grazhdani?

No sled malko, kato reche da vleze v internet i vidja, che pak njama vryzka, pochna da vika i da se oplakva pred men ot provajderite, che vechno im e losha vryzkata, che mu kradat ot akaunta i nishto ne mozhe da im kazhe.

– Ami napishi edna zhalba do shefa im s kopie do vestnicite.

– Da, be, samo da si opyvam nervite. I bez tova sym dostatychno iznerven. Ti, ako iskash, im napishi. Az njamam nervi da se zanimavam s oplakvanija.

– K’vo me napravi ti, be? Az da ne sym ti Margarita Mihneva!

– Znaesh li kakvo? – seti se myzhyt mi. – Dnes e poslednijat den na juni. Koga shte se zapishesh na lichen lekar?

– Au, vjarno! Trygvam vednaga.

Ot tri meseca bjah ostanala bez lichen lekar. Istorijata e kratka. Pyrvijat mi lichen lekar beshe mnogo dobyr kardiolog, no imashe mnogo pacienti i vinagi se chakashe dylgo pred kabineta mu. V kraja na dekemvri reshil da go smenja, podmamena ot reklamami, razlepeni v bolnicata ni. Lekarkata, pri kojato se nasochih vtoriga pyt, imashe kabinet v nashata bolnica, a pacientite j bjaha na minimuma. Edin pyt hodih pri neja – trjabvaha mi belezhki za hepatit i SPIN. Beshe prez fevruari. Njamashe nikoj pred kabineta. Prie me, razgovarjahme spokojno. Mnogo prijatna zhena, no sled oshte mesec na vratata na kabineta j se pojavi syobshtenie, che e prekratila dogovora si sys Zdravnata kasa, da sme se prenasocheli kym drug lichen lekar. Prez edna vrata ot neja imashe druga lekarka. Napravo pochukah pri neja i objasnih polozhenieto si.

– Ili cjaloto semejstvo, ili nikoj – kaza tja.

– Trjabva da govorja s myzha si.

Pyrvo kazah na starshata. Ne biva da postavjat takiva uslovija, beshe mnenieto j. Posle myzhyt mi se jadosa:

– Imam si lekar, ne mi se razpravja sega da se zapisvam pri drug. Pyk i ne mi trjabva lekar!

– Mozhe da ti potrjabva i shte vidish, kato visnesh pred kabineta mu ili ti kazhe, ela drugata sedmica.

No toj ne otstypi, kolkoto i da go ubezhdavah. Taka tri meseca stojah bez lichen lekar. Dnes predobed otidoh pri edin lekar, bjah si go nabeljazala ot reklamite mu vyrhu vitrinata na naj-blizkata apteka:

– Dobyr den. Idvam da se zapisha.

– Prijatno mi e, d-r Stojchev.

– Prijatno mi e, Bojanova.

Beshe mnogo syrdechen, leko pylnichyk, vse oshte mlad, s bujna kosa, tuk-tam prosharena.

– I zhenata predi vas beshe nova. Nie, bylgarite, vse chakame poslednija moment za vsichko.

– Ami takiva sme si – i se zasmjah.

Toj razgyrna zdravnoosiguritelnata mi knizhka, vidja imenata na lekarite predi nego i kaza edno hm.

– Vie ste mi tretijat – priznah si az i svedoh sramezhливо glava, kato che li izpovjadvah grehove pred sveshtenik.

Toj se zasmja. JAVno imashe chuvstvo za humor. Dokato popylvashe neobhodimite dokumenti, doktoryt se oplaka:

– Molto pisane, ot pisane njamame vreme da si pregledame bolnite. Sreshtu nego imashe izkljuchen kompjuty.

– Ami tozi kompjuty razvalen li e? – popitah az.

– Ne, ne e razvalen, no mu trjabva programa, a ot Zdravnata kasa ni obeshtavat takava chak dogodina.

Ta taka.

Sega da prodylzha s poslednite migove ot napuskaneto mi.

Na 31 maj v novinite na bTV ot 19:30 ch. syobshtiha slednoto:

“Bolnite ot Hepatit S u nas veche shte bydat lekuvani s nova medikamentozna terapija, izvestna kato pigeliran interferon.

Tova e edin ot naj-modernite metodi na lechenie, kojto prilagat specialistite v povecheto strani ot Zapadna Evropa i Syedinenite shtati.

Zdravnata kasa plashta lechenieto.

Lekarite ot njakolko universitetski bolnici u nas veche sa lekuvali okolo 80 pacienti po novata terapija.

Kogato edno lechenie dava rezultat pri edin mnogo rezistenten virusen hepatit ot 60-70% lechenie se ochakva udvojavane na broja na izlekuvanite.

S terapijata se celi i podobryjavane na systojanieto na chernija drob i predpazvane ot cirozi.

Terapijata ima goljama socialna polza, zashtoto izlekuvanite sa rabotosposobni i mogat otново da se vyrnat kym normalen nachin na zhivot.

Sporod zdravnata statistikata 80% ot narkomanite, koito si inzhektirat heroin, imat Hepatit S. Osven chrez mnogokratno izpolzovane na edna sprincovka i igla, zarazjavaneto stava i chrez kryvni produkti pri

medicinski manipulaciji. Zatova goljam procent ot chakashtite za chernodrobni transplantacii, syshto sa bolni ot Hepatit S.”

Tazi optimistichna vest vyobshte ne me zaradva. Bjah se opitala da postavja vyprosi, kasaeshti predpazvane ot zarazjavane s hepatit S i ogranichavane na razprostranienieto mu v riskova sreda, kato naprimer v hemodializnite otdelenija. Signalizirah za bezotgovorno otnoshenie imenno po vyprosite na profilaktikata, a v otgovor – ako priemehme novinata za lechenie na bolni ot hepatit S s interferon za otgovor – me osvedomjavaha, che e naredeno na Zdravnata kasa da se brykne dylboko i da dade pari za bolnite ot hepatit. No ako Zdravnata kasa mozheshe da otpusne pari za zakupuvane skypija interferon, zashto ne mozheshe za mnogo po-evtini lekarstva i za izsledvanija na horata? Tochno prez perioda na sybitijata okolo moeto napuskane v pechata i po televizijata se obsyzhdaha drastichno namalenite sredstva za bezplatni medicinski uslugi. Naj-kuriozniyat primer beshe limityt ot okolo 80 lv. na mesec za izsledvanija na vsichki pacienti, koito ima daden lichen lekar. Za sravnenie, izsledvaneto na edin edinstven chovek za hepatit V, hepatit S i SPIN struvashe okolo 18 lv. I naj-evtinite edinichni izsledvanija na kryv, takiva kato kr. zahar, ureja, kreatinin i dr. ne padaha pod 1-2 lv. vsjako, toest dostatychno beshe lichnijat lekar da dade bezzhki za pylni izsledvanija na edin-dvama, naj-mnogo trima pacienti, za da izcherpi mesechnija si limit, a lichnite lekari imaha mezhdu 700-800 (iziskvanija minimuma) do 2000-3000 (razreshenija maksimum) redovni pacienti.

V podkrepa na moeto mnenie e i edna statija vyv v. “Bylgarski lekar” on-lajn, br. 7, 2002 g.:

“Smjatam, che ako ne pilee bezotchetno pari za bezplatni i chastichno plateni lekarstva, zdravnata kasa shte uspee da se spravi. Okaza se, che kasata plashta 10 mln lv godishno za betainterferon, kojto se predpisva pri multiplena skleroza. Horata s tova zaboljavane v stranata sa 1300-1500. Lekarstvoto se dava na 700 ot tjah. Strashnoto e, che samo pri 3% ot tezi pacienti medikamentyt dava podobrenie, no kasata prodylzhava da plashta za betainterferona.”

Syshtija den, rano sutrinta okolo 6:30 ch., se bjah obadila na rabota da pitam dali ne sa me pisali pak dezturna. Ne sa li? Blagodarja. Na 1-vi juni vecherta otново se obadih da pitam dali ne sa me vkljuchili sluchajno v grafika za juni. Paranojata me goneshe i men. Da, napisali sa mi smeni za celija mesec. Zamryznah. Zvynnah na starshata. Prosto ne bila imala vreme da gi iztrie. Dano! V ponedelnik, 2-ri juni, se obadih na lichen systav. Glavnata oshte ne bila podpisala molbata mi, da sym izchakala, shte ja

podpishe. Pak se raztrevozhnih. Advokatyt me uspokoi, che njama kak da mi otkazhat otpusk, shtom sa zaveli argumentacijata. No az ne vjarvah na nishto veche. CHak kogato ot lichen systav mi se obadiha, se ubedih, che neshtata se dvizhat:

– Sestra Bojanova, nalaga se da promenim datata na pyrvija den ot otpuskata, zashoto ne mozhem da vi pusnem ot sybota, a 31-vi beshe sybota.

Setiha se, che ne mozhelo.

– Dobre, njamam nishto naprotiv.

– Trjabva da dojdete da se razpishete, che popravkata e vasha.

– Hubavo, idvam.

Opravih тази дреболія и получих чаканото разрешение за отпуск – на зелена хартия. Edno vreme vsichki dokumenti bjaha beli, dokolkoto si spomnjam. Sega sa rozovi, sini, zeleni – drago da ti stane, kato gi vidish, ako shte i zapoved za uvolnenie da e.

Oshte ne bjah vzela v rycete si razreshenieto za otpusk do 1-vi juli vkl., kogato preminah kym sledvashtija etap spored syveta na advokata – podadoh molba za napuskane s ednomesechno predizvestie. Syvsem sempla molba, eto:

Do: doc. Gr. JAnev, Izpylnitelen direktor
na MBAL “Sv. Magdalena”, gr. Raven

Ot: Aneta T. Bojanova, medicinska sestra
v otdelenie po hemodializa
kym MBAL “Sv. Magdalena”

PISMENO PREDIZVESTIE
za prekratjavane na trudov dogovor

G-n Izpylnitelen direktor,

S nastojashteto Vi predizvestjavam, che prekratjavam trudovija si dogovor, schitano ot 1.07.2003 g. ili edin mesec sled poluchavane na syshtoto predizvestie, na osnovanie chl. 326, al. 1 ot Trudovija kodeks na Republika Bylgarija.

Podpis:

Data: 02.06.2003 g.

Advokatyt mi kaza, che makar da njamam vyzmozhnost da sydja nachalnicite si, ponezhe u nas njama takiva zakoni, s podavaneto na takova predizvestie vse edno che gi uvolnjam. Tezi dumi bjaha kato balsam za dushata mi, izmychena mi ot bezrazlichieto na instanciite i unizhenijata na rabotnoto mjasto.

Kogato podadoh molbata za napuskane, v lichen systav sedjaha tri sluzhitelki. Ednata reche, che sega shte mi dadat obhoden list, s kojto da obhodja njakolko mesta za podpisi, che ne dylzha nishto na bolnicata – starsha sestra, kasa, VSK i biblioteka. Tja izvadi edno listche-formuljar v cherno i bjalo, star model znachi, i zapochna da go popylva. Az nadnichah da gledam kakvo pishe. Kato stigma do grafa “napusnal poradi”, napisa “po vzaimno sporazumenie” i grizhливо popylni chl. 325, t. 1.

– Az ne sym po vzaimno sporazumenie – obadih se az.

– Kak da ne ste?

– Ami eto molbata mi e pred vas, chetete.

Drugata nadigna glava ot bjuroto otsreshta:

– Vie nali iskate da napusnete? I nie sme syglasni! Znachi e po vzaimno sporazumenie.

– Da, no ne e po tozi chlen, a po drug, v molbata go pishe.

– Hubavo – kaza tazi, kojato beshe napisala za sporazumenieto. –

Eto, popravjam chlena.

I vyrhu sbyrkaniya chlen napisa pravilnija.

– E, da – pak se obadih az, – ama ako napravjat proverka, njama da syvpadat chlenyt i tekstyt. Trjabva da napishete, che e s 30-dnevno predizvestie.

– Vie li shte ni uchite kakvo da pravim? – provikna se jadosano drugata. – Nie cjal zhivot samo s tova sme se zanimavali!

– Ami kato samo s tova ste se zanimavali, zashto ne ste si nauchili kodeksa togava, ami mi razpravjate smeshni raboti?

Tretata sluzhitelka si mylcheshe, no mylchanieto j ne beshe vrazhdebno ili pone na men taka mi se struvasho.

Popylnilata listcheto jadosano go smachka i go zahvyrli v koshcheto, sled koeto napisa novo, kato otkaza pomoshit pri prepisvaneto, makar che j predlozhih az da go napisha vtoriga pyt.

Posle trygnah na obhod. Zapochnah estestveno ot starshata. Dokato mi podpisvashe, v kabineta j vryhletjaha pregrynati i zasmeni d-r Stanchev i edna mlada sestra. Tja vsyshtnost ne beshe v pyrva mladost, no opredelena mladeeshe i kakvato beshe mynichka i ostroumna, lekarite mnogo ja haresvaha.

– Hej, vnimavajte! – shegovito viknah az. – Na tova v civilizovanite strani mu se vika seksualen tormoz na rabotnoto mjesto! – i shtipnah doktora po slaninkite okolo krysta.

– Stiga, be Ani, ti vse takiva gi izmisljash! Tova da ne ti e na Zapad! – uhileno mi otvyrna kolezhkata.

Starshata se usmihna. Pak pusheshe, no liceto j sega beshe spokojno i vedro. Maj beshe zabravila, che ne iska da byde veche starsha.

Ottam minah prez kasata i VSK – i dvete bjaha na edno i syshto mjesto. Ostavashe samo bibliotekata. Ot d-r Stanchev bjah chuvala, che sestrata, kojato raboteshe edna godina pri nas, dokato se diplomira v Medicinskija universitet v Katedra “Zdraven menidzhmynt” bila napisala skandalna diplomna rabota, v kojato e obrisovala personala na nasheto otdelenie edin po edin. Beshe mi interesno da naucha kakvo li e pisala za men. Tazi sestra mnogo rev izreva, dokato raboteshe pri nas. Taka i ne se nauchi da raboti do kraja. Vse zabravjashe koe sled koe sledva, obyrkvashe se, pritesnjavashe se. I pochvashe da plache. Ot neja dializna sestra ne stavashe – to si beshe jasno. Posle ni prati pismo, che bila naznachena za glavna sestra v edi koja si bolnica. Obvinjavashe ni, che ne sme ja bili razbirali i kazvashe, che samo loshi spomeni pazela ot rabotata si s nas. Nie ne se trognahme ot zhalbite j. Mnogo vazhno, che sme j ostavili loshi spomeni. I tja ostavi loshi spomeni v nas.

– Nekadyrno revlivo syshtestvo – otsydi Dicheva. – Za dializa trjabvat zdravi nervi i srychni ryce.

Ot d-r Stanchev znaeh syshto, che vyprosnata diplomna rabota se namirala v bibliotekata i osven tova bila publikuvana on-lajn, no ne ja bjah tyrsila. Sega ja potyrsih v internet – njamashe ja nikyde. Vsichko razrovih. Posle, kogato veche ja bjah chela v bibliotekata i znaeh vsichki neobhodimi dannii za tyrsene, pak ja tyrsih i pak ja ne ja namerih.

Otidoh znachi v bibliotekata, no ne si izvadih napravo obhodnija list za podpis, ami kazah s tih i vyzpitan glas:

– Proshstavajte za bezpokoystvoto, bihte li mi pomognali da namerja edi kakvo si?

Pomognaha mi horata. Nameriha mi diplomnata rabota, v rycete mi ja dadoha. Obache njamaha kseroks i ne razreshavaha iznasjaneto j. A az ne si noseh listi za pisane. Pak se primolih:

– A bihte li mi usluzhili s edin list? Ako njamate, shte preskocha da si kupja edna tetradka otvyn.

Usluzhiha mi s ne s edin, a s celi pet lista.

– Mnogo vi blagodarja.

Kogato si svyrshih rabotata po diplomnata rabota, bjaha izminali tri i polovina chasa, bez da usetja koga i bjah izpisala sitno i pette lista.

Vyrnah diplomnata rabota i podadoh obhodnija list za podpis.

– Napuskate? Na druga rabota li zaminavate?

– Da. Zavrshih zadochno anglijska filologija i veche sym prevodach, a ne sestra.

– CHestito!

– Blagodarja, mnogo ste mili.